

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست‌بانک، موسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می‌شود

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که مستحضرنند، فناوری‌های نوین مالی (فین‌تک) در سال‌های اخیر موجب ایجاد تغییراتی قابل ملاحظه و پیدایش خطوط کسب‌وکار جدید در نظام پولی و بانکی کشور شده‌اند. در این میان، موضوع فعالیت طیفی از کسب و کارهای مذکور که تحت عنوان «تسهیلات یار» شناخته می‌شوند، تسهیل و تسریع فرآیند اعطای تسهیلات به ویژه تسهیلات خرد بوده و به عنوان واسطه بین مؤسسه اعتباری و متقاضی تسهیلات عمل می‌کنند. با عنایت به این که، یکی از اهداف و راهبردهای بانک مرکزی در شرایط فعلی، تسهیل فرآیند و ارتقای سهم تسهیلات خرد می‌باشد، این بانک در صدد برآمد نسبت به ضابطه‌مند نمودن نحوه تعامل موسسات اعتباری با تسهیلات‌یاران اقدام نماید. بر همین اساس، ضوابط پیوست با عنوان «الزامات ناظر بر نحوه همکاری موسسات اعتباری با شرکت‌های تسهیلات یار» تدوین شد و در جلسه مورخ ۱۴۰۲/۹/۱۵ کمیسیون مقررات و نظارت موسسات اعتباری بانک مرکزی مورد تصویب قرار گرفت. لذا ضمن ایفاد نسخه‌ای از ضوابط مذکور به شرح پیوست برای استحضار، ذیلاً برخی از مهم‌ترین احکام ضوابط یاد شده را ایفاد می‌دارد:

- ✓ هرگونه همکاری مؤسسه اعتباری با تسهیلات‌یار صرفاً با رعایت مفاد ضوابط یادشده مجاز می‌باشد.
 - ✓ مؤسسه اعتباری در اعطای تسهیلات به مشتری از طریق تسهیلات‌یار موظف به رعایت تمامی قوانین و مقررات موضوعه از جمله نرخ سود تسهیلات اعطایی مصوب شورای پول و اعتبار، سقف تسهیلات اعطایی به مشتری، أخذ تأمین کافی، استفاده از فرم‌های یکنواخت قراردادهای اعطای تسهیلات بانکی و ثبت هر فقره تسهیلات اعطایی به مشتری از طریق تسهیلات‌یار در دفاتر آن مؤسسه اعتباری می‌باشد.
 - ✓ مؤسسه اعتباری مجاز به واریز وجه تسهیلات اعطایی به حساب تسهیلات‌یار نمی‌باشد و موظف است وجه مزبور را مستقیماً به حساب تأمین‌کننده کالا و خدمات واریز نماید.
 - ✓ مؤسسه اعتباری موظف است در صورت ارتکاب هرگونه نقض قوانین و مقررات پولی و بانکی توسط تسهیلات‌یار، ضمن اعلام مراتب به بانک مرکزی از ادامه همکاری با تسهیلات‌یار خودداری نماید.
- خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای ذیربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن نیز نظارت دقیق به عمل آید. ۶۲۷۴۸۸۷/هـ.

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

الهام چیت‌سازان

۳۸۱۶

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۲۱۵-۰۲

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
اداره مطالعات و مقررات بانکی

«الزامات ناظر بر نحوه همکاری مؤسسات

اعتباری با شرکت‌های تسهیلات‌یار»

پاییز ۱۴۰۲

«الزامات ناظر بر نحوه همکاری مؤسسات اعتباری با شرکتهای تسهیلات یار»

در اجرای بند (ب) ماده (۱۱) قانون پولی و بانکی کشور و به منظور انتظام بخشی و ایجاد وحدت رویه، «الزامات ناظر بر نحوه همکاری مؤسسات اعتباری با شرکتهای تسهیلات یار» که از این پس به اختصار «ضوابط» نامیده می شود، به شرح ذیل تدوین می شود:

ماده ۱- در این ضوابط عناوین ذیل به جای عبارات مشروح مربوط به کار می روند:

۱-۱ - بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۱-۲ - مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت آن بانک قرار دارد؛

۱-۳ - تسهیلات یار: شرکتی تجاری است که از طریق ایجاد ارتباط بین «مؤسسه اعتباری»، «مشتری» و «تأمین کننده کالا و خدمات» در بستر فضای مجازی، فرآیند اعطای تسهیلات به مشتری را تسهیل می نماید؛

۱-۴ - مشتری: شخص حقیقی یا حقوقی متقاضی اخذ تسهیلات که از طریق تسهیلات یار به مؤسسه اعتباری معرفی می شود؛

۱-۵ - تأمین کننده کالا و خدمات: کسب و کار معرفی شده از سوی تسهیلات یار که دارای مجوز فعالیت از نهادهای ذی صلاح بوده و مشتری از طریق آن نسبت به تأمین کالا و یا خدمات مورد تقاضای خود اقدام می نماید.

ماده ۲- هرگونه همکاری مؤسسه اعتباری با تسهیلات یار صرفاً با رعایت مفاد این ضوابط مجاز می باشد.

ماده ۳- مؤسسه اعتباری موظف است پس از انعقاد قراردادی که به امضای صاحبان امضای مجاز آن رسیده و دربردارنده حداقل موارد زیر می باشد، با تسهیلات یار همکاری نماید:

۳-۱ - تعیین چگونگی احراز هویت و بررسی اهلیت اعتباری مشتری توسط

تسهیلات یار؛

- ۳-۲ - تعیین سازوکارهای کنترلی در خصوص رعایت قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم توسط تسهیلات‌یار؛
- ۳-۳ - تعیین چگونگی شناسایی رفتار مشکوک و متقلبانه مشتری؛
- ۳-۴ - تعیین میزان و نحوه دریافت هزینه‌های خدمات ارائه شده توسط تسهیلات‌یار از محل کارمزد دریافتی مؤسسه اعتباری از مشتری.
- ۳-۵ - شرایطی که به موجب آن مؤسسه اعتباری مجاز به قطع همکاری با تسهیلات‌یار می‌باشد.
- تبصره - مؤسسه اعتباری موظف است نسخه‌ای از قرارداد موضوع این ماده را به منظور بررسی انطباق آن با مفاد این ماده به مدیریت کل نظارت بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری بانک مرکزی ارائه نماید.
- ماده ۴- مؤسسه اعتباری موظف به انعقاد توافقنامه سطح خدمت (SLA) و توافقنامه عدم افشاء اطلاعات محرمانه (NDA) با تسهیلات‌یار، می‌باشد.
- ماده ۵- همکاری مؤسسه اعتباری با تسهیلات‌یار، صرفاً منوط به احراز شرایط زیر مجاز می‌باشد:
- ۵-۱ - تسهیلات‌یار فاقد بدهی غیر جاری، بدهی مالیاتی قطعی تعیین تکلیف شده پرداخت نشده و چک برگشتی رفع سوء اثر نشده باشد؛
- ۵-۲ - اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل تسهیلات‌یار، فاقد سوء پیشینه کیفری موثر باشند؛
- ماده ۶- مؤسسه اعتباری موظف است در صورت ارتکاب هرگونه نقض قوانین و مقررات پولی و بانکی توسط تسهیلات‌یار، ضمن اعلام مراتب به بانک مرکزی از ادامه همکاری با تسهیلات‌یار خودداری نماید.
- ماده ۷- مؤسسه اعتباری در اعطای تسهیلات به مشتری از طریق تسهیلات‌یار موظف به رعایت تمامی قوانین و مقررات موضوعه از جمله نرخ سود تسهیلات اعطایی مصوب شورای پول و اعتبار، سقف تسهیلات اعطایی به مشتری، اخذ تأمین کافی، استفاده از فرم‌های یکنواخت قراردادهای اعطای تسهیلات بانکی و ثبت هر فقره تسهیلات اعطایی به مشتری از طریق تسهیلات‌یار در دفاتر آن مؤسسه اعتباری می‌باشد.

ماده ۸- ارزیابی اهلیت اعتباری مشتری و سایر بررسی‌های انجام شده توسط تسهیلات‌یار نافی مسئولیت مؤسسه اعتباری در این خصوص نبوده و اتخاذ تصمیم نهایی در خصوص اعطا یا عدم اعطای تسهیلات به مشتری برعهده مؤسسه اعتباری می‌باشد.

ماده ۹- مؤسسه اعتباری مجاز به واریز وجه تسهیلات اعطایی به حساب تسهیلات‌یار نمی‌باشد و موظف است وجه مزبور را مستقیماً به حساب تأمین‌کننده کالا و خدمات واریز نماید.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری موظف است تمهیداتی را فراهم نماید تا وجوه واریزی بابت بازپرداخت اقساط تسهیلات توسط مشتری مستقیماً به حساب مؤسسه اعتباری مزبور واریز شود. واریز وجوه مزبور به حساب تسهیلات‌یار ممنوع می‌باشد.

ماده ۱۱- کارمزد دریافتی مؤسسه اعتباری از مشتری حداکثر معادل کارمزد مقرر در ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص کارمزد خدمات بانکی ریالی و الکترونیکی می‌باشد.

تبصره ۱- مؤسسه اعتباری موظف به نظارت بر عدم اخذ کارمزد از مشتری توسط تسهیلات‌یار می‌باشد و در صورت احراز این موضوع مؤسسه اعتباری باید از ادامه همکاری با آن تسهیلات‌یار خودداری نماید.

تبصره ۲- میزان و نحوه دریافت هزینه‌های خدمات ارایه شده توسط تسهیلات‌یار به مشتری صرفاً از محل کارمزد دریافتی مؤسسه اعتباری از مشتری و مطابق با ترتیبات پیش‌بینی شده در قرارداد منعقد شده بین مؤسسه اعتباری و تسهیلات‌یار امکان‌پذیر است.

ماده ۱۲- مؤسسه اعتباری موظف است از طریق پایگاه رسمی اطلاع‌رسانی خود، فهرست تسهیلات‌یاران همکار خود را به نحو مقتضی به اطلاع عموم رساند.

ماده ۱۳- مؤسسه اعتباری ملزم به ارایه اطلاعات و گزارش‌های مورد نظر بانک مرکزی در خصوص جزئیات مربوط به تسهیلات اعطایی از طریق تسهیلات‌یار از جمله نرخ سود، مبلغ کارمزد، نحوه اعتبارسنجی مشتری و مانده تسهیلات اعطایی مذکور به صورت مستقل می‌باشد.

ماده ۱۴- مؤسسه اعتباری در صورت تخطی از مفاد این ضوابط، حسب مورد مشمول مجازات‌های انتظامی مقرر در ماده ۴۴ قانون پولی و بانکی کشور و سایر قوانین مربوطه می‌شود.

ماده ۱۵ - علاوه بر مفاد این ضوابط، مؤسسه اعتباری موظف به رعایت قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)، مصوبات شورای پول و اعتبار، دستورالعمل‌ها و ابلاغیه‌های بانک مرکزی و سایر قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

«الزامات ناظر بر نحوه همکاری مؤسسات اعتباری با شرکت‌های تسهیلات‌یار» در ماده ۱۵ و تبصره ۳ در سی و ششمین جلسه مورخ ۱۴۰۲/۹/۱۵ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجراء می‌باشد.